

Felles innspill til Voldtekstutvalgets rapport NOU 2024: 4

Våre 10 organisasjoner går sammen for å gi støtte til Voldtekstutvalgets rapport NOU 2024: 4. Analysen som legges frem er svært viktig og alvorlig; vi har ikke lykket med å forebygge eller bekjempe voldtekt i Norge, og voldtekt er underprioritert i fordelingen av offentlige ressurser. Myndighetene må ta denne ekstremt krasse kritikken på alvor. Kritikken harmonerer med hva våre organisasjoner opplever, og analysen samsvarer med våre erfaringer og vår virkelighetsforståelse. Ansvar for å ta tak i dette svært alvorlige problemet må plasseres, og det må komme faktiske tiltak og ressurser som en konsekvens. Sammen ønsker vi å trekke frem følgende poeng:

Kjønnsperspektiv

Norge har gjentatte ganger fått kritikk fra FNs kvinnekomite for vår kjønnsnøytrale tilnærming til utforming av politikk¹. Komiteen er bekymret for at kjønnsnøytralitet kan fungere som en hindring for å sikre kvinner mot diskriminering og for å oppnå reell likestilling. Vi støtter at Voldtekstutvalget legger et kjønnsperspektiv til grunn i sin analyse: Voldtekt er en form for seksuell, kjønnsbasert vold som rammer en betydelig andel jenter og kvinner i Norge². Voldtekt påvirker jenter og kvinners liv og helse, og deres mulighet til å være en del av samfunnet. Denne grunnleggende forståelsen betyr også at tiltakene som settes inn bør ha et tydelig kjønnsperspektiv, slik som også beskrives av utvalget: Det er sentralt at tiltakene i forebyggingsløftet i størst mulig grad er evidensbaserte, og har et tydelig kjønnsperspektiv³.

Forebygging

Rapporten understreker at voldtekt ikke tas på alvor, hverken som et samfunnsproblem eller som et folkehelseproblem. Dette vises i politikernes manglende vilje til å investere i forebygging, som har foregått over mange regjeringsperioder. Det er et massivt behov for forebygging, og det ligger et stort uforløst potensial i forebyggingsarbeidet for å bekjempe voldtekt. Vi trenger:

- Prioriterte ressurser og midler til et massivt forebyggingsløft
- En reell satsning på styrket seksualitetsundervisning i hele utdanningsløpet

Samtykkelov

Våre organisasjoner mener det er vanskelig å diskutere voldtekt uten å nevne behovet for en samtykkebasert voldtektsbestemmelse. Vi mener dette blant annet er svært viktig som en forebyggende effekt ved å bidra til holdningsendring, og at en slik bestemmelse vil gjøre det enklere å formidle hva voldtekt er. Vi mener at en samtykkelov må basere seg på en ja-betyr-ja-modell.

Signert av:

Bjørn Erik Thon, likestillings- og diskrimineringsombud

JURK (Juridisk rådgivning for kvinner)

Norges Kvinnelobby v/ Helle Borgen, leder

Kvinnefronten

Sex og samfunn v/ Inger Sønnerland, daglig leder

Krisesentersekretariatet v/ Ane Fossum, daglig leder

Kvinneneuniversitetet i Norden

Amnesty International v/ generalsekretær John Peder Egenæs

Nok Norge v/ Ingvild Hestad Torkelsen, daglig leder

Norske Kvinners Sanitetsforening v/ Malin Stensønes, generalsekretær